

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", Р. О. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВСЯ ЗЕМСЬКА КУЛЯ

Коли в першому тижні останнього грудня Японія виповіла війну Злученим Державам, а вслід за нею Німеччина і її люкаї, з тим ментом, можна сказати, війна прийшла на серію до Америки. До того часу щоправда деякі частини американського суходолу, які належать до європейських держав, що знаходяться в війні, вже теж знаходилися в війні. Однак, як довго Злучені Держави в ній не були, так довго можна було цілу Америку вважати за континент, що стоїть осторонь від війни. З нападом держав осі на Злучені Держави, можна сказати, цілий американський суходіл найшовся в цій війні. Конференція в Ріо де Жанейро є розумовим наслідком цього факту.

З хвилиною, як Америка найшлася в війні, можна було говорити, що чотири найбільші континенти світа вже були захоплені нею. В кожному з них велися переважні бої: в Європі бій на російському фронті, та менші бої на різних відорваних повстанських фронтах; в Азії старий бій між Китаєм і Японією, та нові бої між Японією та Британською Імперією, Злученими Державами і голандськими колоніями; в Африці теж ідуть завзяті й важкі бої в північній частині, при чому війна може легко поширитися в західно-південному напрямі. З останніми нападами півдних човнів держав осі на кораблі при бережній Америці привели нарешті війну на поріг її дому.

Досі лише один континент не мав нагоди заізнатися з війною безпосередньо. Цим континентом є найменший континент світа, Австралія. Щоправда, австралійські війська б'ються від самого початку війни всюди, де лише б'ються британці, але до цього тижня Австралія сама в себе ще не зазнала будь-якої війни. Вона була в безпеці від усіх загрози, але на ній було дуже багато бомб, не було валилися доми, не було падати трупи. Здавалося, що цей континент найкраще забезпечений від війни, бо він найдалі з всіх віддалений від центрів конфлікту.

У п'ятницю минулого тижня присла й ця самопевність останнього континенту. Японський наїзд загрозив островам Австралійського континенту. Хвилиною безпосередньої війни докотилися тим аж до останнього закутка світа, кутка, котрий загально вважали за найбільше забезпечений перед наїздом.

Цей факт має в собі вимовну лекцію всім тим людям, які ще й нині дурять себе марними надіями, що теперішня світова війна може їх минути. Є це спізнена лекція недовиткам американських ізоляціоністів, які дурили й інших і себе, що війна мине Америку, якщо Америка сама не буде втягнута в війну. Це є зовсім на часі лекція ізоляціоністам у різних краях латинської Америки, які ще й тепер дуряться надіями, що невинністю можна не дати втягнутись у найстрашніший конфлікт людської історії.

Витягають з Невдачі Користи

Чим далі тим більше є такий, що вважають, що величезний удар, якого дізналися Злучені Держави на самим початку війни через зрадливий японський напад на Перл Гарбор, виїде таки Америці й демократіям на користь. А це тому, що той удар відразу очував тих, що завжди і вперто легковажили собі японську безпеку. А далі, він заставив уряд повзати такі міри охорони, щоб щось подібне вже більше не повторилось. Крім цього ось те національне нещастя обєднало весь нарід до той міри, що маємо тепер в краю цілковиту єдність щодо того, що нам треба воювати.

Та є ще одна річ, на яку треба звернути особливу увагу. А є нею те слідство, яке зарядив президент Рузвельт у справі події в Перл Гарбор з дня 7. грудня 1941. Як знаємо, у тій справі назначено спеціальну слідчу комісію, на чолі якої станув Овен Ж. Робертс, член Найвищого Суду. Назначення цієї комісії президент дав цілком загальною зрозуміння, що він не думає нічого за-таювати, а навпаки, хоче перед всіми представити згадані трагічні події такими, якими вони в дійсності є.

Звіт про Перл Гарбор, який саме представила згадана комісія през. Рузвельтові і який відістоїть збігів проголошений, є це доказом, що през. Рузвельт поступає наскрізь по демократичному і виявляє теж і наші недомогання — маємо й отверто. А звіт комісії саме виявляє ось ті недомогання. Та стверджує понад усякий сумнів, що катастрофу в Перл Гарбор завинили в першу чергу найвищі команди, що кермували в Перл Гарбор морською і армією та летунством. Між ними не було порозуміння щодо цього, що робити на такий випадок, який стався 7. грудня 1941. Вони теж і легковажили собі саму можливість такого японського нападу, хоч на нього звертали увагу не тільки найвищі військові чинники з Вашингтону, але на такий, несподіваний напад звертав ще увагу теж і департамент стейту, що виразно повідомляв воєнну начальну команду, що війна з Японією неминуча, а це знову передано командам на Гавайях.

Очевидно, що звіт цієї комісії це початок. Ще не всі справи просліджені. І ще не всі недомогання знайдено й виявлено. Але те все станеться. І не тільки те. Усе буде направлено. А навіть направляється уже на наших очах, зокрема, коли іде про об'єднання команд у бойових областях.

Ось таке поступовання додає загально тільки віри в те, що наш уряд нічого не залишає, що може допомогти скріпленню беззастатності наших воєнних сил. Нещастя, яке стрінуло нас в Перл Гарбор, виходить нам таким чином на користь. Воно виявило на самим початку війни наші слабості, які уряд тепер пізнає і їх ліквідує.

БУДУЧА РІВНОВАГА ПОТУГ В ЄВРОПІ

була дуже сильна. Але під час другої війни показала свою велику неміцність. Виявилось, що в міжчас французька сила, духовна і матеріальна, „поржалала“, а німецька відновила.

Тому саме, щоб вдержати цю рівновагу потуг в Європі, треба було цілий час пильно слідкувати за тим, що діється в усіх краях. Коли в якомсь краю приходила до слова якась агресивна воєнницька ідея, то своїми кличами захоплювала й організувала маси, інша держава, якщо хотіла вдержати цю рівновагу потуг, виходила те саме в себе робити. Коли не робила, то рівновага потуг зникала в її некористі і вона скорше чи пізніше ста-

ла предметом нападу агресивної нації.

Щоб вдержати ту рівновагу потуг, треба було добре дивитись, що роблять інші нації і треба було брати під увагу не лиш само число даного народу, його багаті чи бідні території, але також його духовний стан та готовність боротись за свої уроєні чи слухні ідеали. Всі ці чинники — територія, геополітичне положення, число людей, статика чи динаміка душі — все були дуже важними чинниками в тій рівновазі потуг.

Коли територія мала і вбога, то нація в найвищому разі може узброїтись духовно. Матеріально вона не всилі себе узброїти. Підчас війни вона може бути виставлена на небезпеку близько сусідів. Коли ж нація мала числом, то навіть колиб мала багату територію і боевого духа, багато не завважить. Як каже американська приповідка: „сильний малий чоловік ніколи не пібе сильною великою чоловіком“. Вікниці нації може мати великі і багаті території і бути дуже чисельною, але коли її душа знаходиться в статичному стані і вона не лиш не бажає чужого, але й свого не хоче обороняти, то та нація теж у рівновазі потуг багато не зважить.

Політика Європи впродовж довгих віків знаходилась під якимсь затаєним впливом Великої Британії. Це Британія маневрувала так, щоб на європейським суходолі не виростала занадто понад інших ні одна нація, а щоб сила одної нації була спутана силою другої, ці кількох інших держав. Як ця рівновага була осягнена, Британія перестала „усувати“ з європейського суходолу. Але коли якась держава захитувала цю рівновагу, як колись Іспанія, опісля Франція, а від Бісмаркських часів Німеччина, Англія все активно втручалась до європейських відносин.

Як тепер можна вичитати поміж рядками у заявах британських державних мужів, німецька держава мусить бути ослаблена так, щоб більше не грозила війною в Європі. Годі допускати до того, щоб кожне нове покоління кривавилося у війні лише тому, що Німеччина хоче здобути гегемонію над світом. Німецький нарід жив і розвивався дуже гарно й тоді, коли був поділений на дрібні держави. Тоді німецький нарід видав з себе багато високих культурних цінностей, а й сам поставив своє матеріальне та духовне життя дуже високо. Німецький нарід нічого не зискав на тім, що Бісмарк злучив його в одну величезну потугу. Навпаки, ні-

мецький нарід на тім багато втратив, бо напалохав і насторожив проти себе цілий світ. Ніхто німецькому народові не жалував би його колюній, якщо б мав те внутрішнє переконання, що ті колюнії не будуть використані для мілітарних цілей, для підбоду інших народів. Це страх перед німецькою зброєю насторожує цілий світ і змушує народи приставати до спільного протинімецького табору.

А коли так, то по цій війні німецький нарід нічого не втратить, а навпаки, багато зискає, коли себе знов роздробить на малі держави. На цим скористає також і цілий світ, бо не матиме більше причин боятись німецького колюса. Такий поділ, після всякої правдоподібності, мають вже нині на увазі альянтські державні мужі. Той поділ мав на увазі й сам Гітлер, коли перестерігав німців, що вони або вийдуть панам з цієї війни, або зникнуть як держава. Гітлер мав бути сам припуск, що по цій війні, якщо німецький нарід її програє, він остаточно сам зрозуміє, що годі йому знов прориватись до підбоду цілого світу. На тім безпліднім борканні він фактично нічого стало не зискає, а навпаки багато тратить. Зрозумівши це, він сам згодиться на поділ на дрібні держави. В той спосіб німецька безпека буде раз на все усунена.

Але на сході Європи залишиться друга безпека, це є союзна чи яка небудь інша російська імперія. Вона має величезні і дуже багаті території. Вона має величезне число людей. Вона має дуже агресивну імперіалістичну провідну верству, яка все штовхала російський нарід до нових підбодів. Російський нарід все організувався на абсолютистичний тотальний лад і все

вміє скупчувати свою національну енергію в руках якогось одного деспота, що опісля ту енергію викидає на якихось інших народів.

</

НІДЕРЛАНДСЬКА СХІДНЯ ІНДІЯ

Посилений наступ японців вздовж Малайської Півострова в напрямі Сінгапуру, які японські десанти на деякі острови Нідерландської Східної Індії, як прим. багатий остров Таракан, являються першими ударами Держав Осі в оборону лінію Об'єднаних Держав на Далекому Сході. Нема й двох слів, що головною ціллю японського наступу з Малайського Півострова, є не тільки Сінгапур, але впершу чергу казачо багата Нідерландська Східна Індія. Крім того голландські посілості — це незначені натуральні продовження Малайського Півострова, що творить суцільний, майже сукупний міст з Азії до Австралії. Тим важливі вони для імперіалістичних зазіхань Японії.

Нідерландська Східна Індія з своїми багатствами та надзвичайно важним стратегічним положенням, являється одною з головних цілей теперішньої війни: японці не здержаться перед нічим, щоб її здобути, а Об'єднані Держави, щоб її вдержати. Всі дотеперішні японські підйої в Азії, й що більше, навіть їх наступ на Сінгапур — це тільки вступ до їх заміреного плану загарбати Нідерландську Індію. Великі поклади нафти, що знаходяться в Таракані, Борнео, Суматра, Ява та інших островах — це мабуть найголівніша ціль японців. Бо це вможливить їм даліше, вдержування модерної воєнної машини, літаків, повзів, кораблів й т. п. В 1940 р. Нідерландська Індія вивезла 6,343,700 метричних тон нафти, 237,554 тон бокситу й 9,900 тон мангану. Захоплення цих багатств японцями булоб великим ударом для Об'єднаних Держав.

Не зважаючи на досить велике число населення Нідерландської Індії (понад 70,000,000), голландці мають незначні розміри сили, бо всього понад 100,000 війська, яке має добре вишколення, а тепер дістає модерне озброєння.

Ці сили мабуть є тепер сконцентровані на Яві та Мадурі, яка є ключовою твердинею до морської бази в Сурабая. Сильні відділи охороняють остров Амбоні при берегах Нової Гвінеї, сильні військові укріплення є також на Суматрі, близько Сінгапуру. Здобутий японцями остров Таракан був оборонений незначними силами. Та окупанти ледви чи вдоволені його здобуттям, бо голландські війська, відступаючи знищили всі копальні нафти.

Тяжко передбачити, яким шляхом піде даліша оборона Нідерландської Індії, бо це не одностайний терен, але ціла маса великих і малих островів, поперерізуваних більшими й меншими проливами. На самих островах є величезні джунглі, які цілком не надійся до ведення блискавичної війни. З цього видно, що

оборона Нідерландської Східної Індії буде по більшій частині здана на морські та повітряні сили Об'єднаних Держав.

Голандці ще до вибуху війни з Японією мали малу, але добре розвинену морську флоту та літаки. В останніх двох тижнях на поміч голандцям прибули американські бомбовики. Разом вони матимуть кількост бомбовиків та легких літаків. Щодо флоту, то Нідерландська Індія має кілька кружляків, кілька нісцівників, 18 субмарин й велике число торпедових кораблів.

Сильні бази Об'єднаних Держав.

Всі сили Нідерландської Індії, взяті разом, не вистарчають, щоб оборонити ці багаті посілості перед японським наїзником. Річ ясна, що ядро оборони мусять творити Об'єднані Держави, в першу чергу Америка та Велика Британія. Досі японці здобули ряд важливіших стратегічних позицій, що лежать в т. зв. зовнішніх посілостях властивій Нідерландської Індії.

Об'єднані держави мають сильні стратегічні позиції на чотирьох островах Нідерландської Індії: Ява, Суматра, Серам і Нова Гвінея. Ява є найкраще розвинена під кожним оглядом та має найгустіше населення. Місто Батавія є столицею острова та цілої Нідерландської Індії. Коло міста Сурабая, в північній частині острова, є найважливіша морська та повітряна база, яка рівняється майже Сінгапуру, Калькуті (Індія) та Сідней (Австралія).

Суматра має кілька великих летунських майданів як Медан, Палембанг, як рівнож менш важливі морські бази для субмарин та нісцівників. Остров Амбоні є важним тим, що лежить над морем Банда та Провінсом Молукка. На цьому острові є теж субмаринні бази, як теж стації для набирання палива для кораблів.

Знову Нова Гвінея та остров Тімор (португальський), який недавно окупували англійські та голландські війська, боронять перехід через море Арафура, що відділяє Нову Гвінею від Австралії. Летунські майдани знаходяться на обидвох островах.

Це є головніші стратегічні бази, які мусять обороняти Об'єднані Держави, щоб не допустити японців далі на південь. Майже всі ці бази мають відповідну кількість літаків, проти-летунські й проти-парашутні становища.

Треба ще додати, що вузькі морські проливи, що відділяють безчисленні острови, знаменито підходять під операції для субмарин. Одним словом, хоч японці мають тепер перевагу в числі та здобули деякі місця в Нідерландській Індії, проте Об'єднані Держави мають всі дані, щоб вдержати ці

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Бріджпорт, Конн. — Товариство „Українська Січ“, відділ 59. У. Н. Союзу, закупило три примірники „Історії України“ М. Грушевського, з чого призначено по примірникові до Бріджпорт Лайберері і Стретфорд Лайберері, а один для бібліотеки Товариства.

Ньюарк, Н. Дж. — Братство св. Івана Хрестителя, відділ 76. У. Н. Союзу, закупило „Історію України“ М. Грушевського по англійській і книжку Ю. Вернадського „Богдан — гетьман України“ для роздачі між американські установи.

Рочестер, Н. Й. — Товариство св. Анни, відділ 343. У. Н. Союзу, закупило 11 примірників „Історії України“ М. Грушевського з чого два примірники призначено для роздачі бібліотекам, а дев'ять книжок закупили члени.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В. П., Нью Йорк, Н. Й. — Новий звіт надійшов запізно й попередній уже видрукуваний. Та ми дамо зложити Ваш новий звіт в рубриці з „Життя громади“.

„Галичанин“ з Клівленду. — Та Ваша писанина то „язичіє“, що трохи нагадує галицьку кацапщину, але нам здається, що Ви „малорос“, підшитий большевизмом. У всякому випадку належите до того кола, про яке писав наш Шевченко, щоб воно загинуло там, де живе, та щоб не верталось на рідну землю, щоб „сонце не гріло смердячого гною“.

Д. Т. Л. — Те саме було в „Балтмор Сон“ і було передруковане в „Свободі“. Воно відноситься до віденського рішення з 2. листопаду 1938., але не подає виразної згадки про протест. Це є повідомлення „Асошіейтед Прес“, а точніше передала Агенція Аваса.

багаті острови. Ця оборона може бути цілком успішною, коли голандці дістануть значну допомогу від Англії та Америки, особливо літаки, проти-летунські гармати та кораблі.

ШКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Подас СТЕПАН КУРОПАСЬ.

Американський Червоний Хрест в Шкаго одержує 5 тисяч членів денно, а число нових аплікантів зросло до тої міри, що Головна Квартира мусила на якийсь час припинити набір нових членів і формовання нових відділів (юнітс). В міжчасі діються приготування до побільшення приміщень і канцелярийного персоналу. Досі 500 робітників працювали день і ніч над упорядкуванням канцелярій, навчанням нових класів і телефонічним поладженням ріжних справ про які питала суспільність. Досі сформовано 700 одиниць (юнітс) кожний з 20 жінок або й більше, а других 500 є в стані формовання, яке однак не поступає скоро з браку приміщень. Ведуться окремі курси санітарних вправ, плетіння одяжі і інші. Українське жіноцтво Шкаго є в контакті з Головною Квартирою Американського Червоного Хреста. Окремі жінки беруть працю з Головної Квартири до дому, вступають масово в члени до Дочки України, відділ У. З. Хреста, поробив всі заходи, щоб стати відділом Американського Червоного Хреста. Українські товариства і організації устроюють підприємства в користь А. Ч. Х., як рівнож ухвалюють окремі суми гроша на своїх зборах на його акцію.

Новий Рік святкувало Шкаго дуже виставно. Загально люди в минулому році добре заробляли, то й не жалували кільканайцять доларів на це, щоб розвеселитися і закінчити старий рік весело. Звичайно, що й шуму і гуку було більше як іншими літами, а в середмісті устав увесь транспортний рух, бо товарища не дали змоги посувати трамваєм чи автам. Українці кінчали старий рік два рази, по новому і старому стилю. Традиційний Маланчин Вечір призначив весь дохід на Американський Червоний Хрест.

Ліга Американців України назва організації, яка постанала по кількарізній метаморфозі з Комітету Цивільної Оборони. Ліга доповнила себе ще новими членами уряду на зборах дня 28. грудня, а Екзекутива Ліги уконституувалася так: Богдан Пелехович, голова; д-р О. Тарнавський, Михайло Канюк і Гриць Семочко заступники голови, Роман Смух і Степан Куропась секретарі, Іван Дужанський, фін. секр.; Мих. Петрів, скарбник, пані В. Шкраба, Б. Боднарчук і п. Гриць Матаїв контролери та Тарас Шпікула, Петро Саган, Іван Побуцький і Петро Жовнірчак, радні.

Завданням Ліги є змобілізувати всі сили української Шкаговської колонії до несеження помічі нашої державі в її боротьбі з диктаторами. Отже поміч Американському Червоному Хрестові, продаж бондів національної оборони й інші справи звязані зі зусиллями Злучених Держав витрати цю війну Ліга буде активно переводити після вказівок урядових чинників.

Здав молоді (Ют ралі) підготовляють у нас відділи У. Н. Союзу на неділю, дня 1. лютого б. р. Ведуться вже підготовчі праці, вишукуються аматорські сили для виведення програми. Перед ведуть молодечі відділи У. Н. Союзу, а керма підприємства спочиває в руках комітету відділів У. Н. Союзу. Хоч ріді молодечих відділів У. Н. Союзу тепер дуже проріділі, бо багато молодих хлопців пішло до війська, і хоч багато наших людей працює тепер довгі години і не має часу попри свою щоденну працю займатися іншими справами, то вже тепер

є відомим, що в програмі Здагиві возьме участь велика сила молоді, яка своїми аматорськими виступами викаже свою життєздатність.

Дотепер є вже запевнений виступ оперового співака, союзовця, інженіра Олександра Кульпака, і відомої піаністки, п. Євгенії Галій, що перед роком щойно приїхала з Європи і тепер має заняття в одній музичній школі в середмісті. Інші аматорські сили, що досі приобіцяли участь в програмі концерту Здагиві Молоді, є Група Танцюристів під проводом п. Івана Савича, Стефанія Чупка (сопран), С. Боднарчук скрипак, п. Щербань, мандоліна, Микола Локштра і Параня Ференц, деклямація.

Крім цього буде ще співати пан

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

Продажа Бондів Оборони.

На час війни організовано в Філадельфії одно товариство: „Американсько-українських Горожан для Оборони Краю“.

Головним його завданням впровадити в життя усі заходи нашого уряду, та вести пропаганду за продажню Бондів Оборони. Технічне ведення продаж бондів спочиває на Українським Будівельно-позичковим Товаристві, яке має відчинений свій офіс ввечерами в домі Т-ва Горожан при 847 Н. Френклін вулиці в Філадельфії.

Дотепер Будівельне Товариство продало бондів на суму \$5,000. Та це тільки початок. Починаючи від цього тижня офіс Будівельного Товариства буде відчинений кожної п'ятниці від год. 6. до 10. ввечір. Секретар Товариства, д-р В. Гала, дасть усі потрібні інформації. Просимо усіх, хто купує Бонди Оборони, а зокрема усі товариства, щоби принесли свої чеки в п'ятницю, 30. січня до Дому Горожан.

Чеки виставляти на "Ukrainian Building & Loan Ass'n".

Купуючи Бонди через Будівельне Товариство ми матимемо точний список для нашого місцевого комітету. Таким способом можемо вказатись перед загальним нашою працею,

а також зможемо легко подати до часописів, чи де буде треба, скільки наша громада зложила на оборону краю.

Комітет.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

З нашої діяльності.

Як всюди по громадах, так і в нас, думають організації й загал головню про те, що тепер найважливіше: про оборону нашого краю. Наші товариства й поодинокі громадяни радо закупають Бонди Оборони. Зокрема треба згадати тут за членів 345 відділу У. Н. Союзу. У нас розійшлося досі вже п'ять примірників „Історії України“, виданої англійською мовою. А під весну буде влаштований величавий „Фестивел оф Нейшенс“ заходами „Йонг Вімен Крісчен Асоційшен“, на який запрошено теж і нашу громаду. А це теж вимагає багато праці, щоб виступити як належало. Наша молоді давала досі чимало ріжних виступів, в ріжних організаціях і клубах, чи через радіо, і всім тим принесла українському імені багато розголосу і доброї слави. Наше жіноцтво теж не дармує, а працює рівно в користь Американського Червоного Хреста, щоб і собі причинитись до дорогої всім нам справи, себто до допомоги, щоб наш край вийшов з цієї війни переможцем.

Згадаю рівнож за „дорогого гостя“, себто за фільму „Маруся“, що й в нас виставлялося, дня 11. січня в галі укр. прав. парохії. Можемо сказати, що те, що ми бачили на фільмі, було для нас джерелом своєї й цілющої води. Здавалось не одному з нас, що це ми коляємо під рідними стріхами. Дуже мило було нам побачити на фільмі о. А. Кістя, що є в нашій православної громаді парохом. Це його дружина допомогла ще й своїм грошевим вкладом, щоб ту фільму висвітлити. Особливо аворувив кожного з нас чудовий спів. Це вже треба завдячувати нашому незабутньому проф. Олександрови Кошицеві, що він зумів з сирого матеріалу добути такий милий для уха спів. Були на виставі такі, що бачили ту фільму вже по кілька разів але казали, що ще хотіли б побачити. Особливо подобалась фільму нашій молоді. І вже з цього боку було б добре, щоб її виставляли всюди, щоб кожному дати нагоду її побачити.

К. Качмарова.

ОЛЕН, Н. П.

На допомогу і оборону держави

Війна коштує багато грошей, казав наш президент Рузвельт. А ті гроші маємо зложити ми — громадяни. Податками і закупом Бондів Оборони. В Америці знайшли ми, що вийшли з українських земель, охорону, дах над головою, кавалок хліба і можливість жити і розвиватись культурно. Отже і за цю тій землі дякувати і її боронити. Оце все розважено в нашій товаристві, відділі 363 У. Н. Союзу. І на початок закуплено Бонд Оборони на \$500. На Червоний Хрест дано \$5. Очевидно, що значиться ще окрема кампанія за купом бондів як і допомогою А.Ч.Х.

Г. Підскальний, секр. 363. відділу.

ГРЕЙТ МЕДОВЗ, Н. ДЖ.

Ніколи не знати.

В Товаристві „Любов", відділ 143. У. Н. Союзу, номер нагло і несподівано на удар серця бл. п. Іван С. Ковалик, маючи всього 36 років. Оставив жінку і двоє дівчаток та старенького тата і маму. Родичі сподівались борше для себе смерті ніж, щоб таке сталося синові, що виглядав на дуже здорову людину. Тим більше, що тому два роки втратили сина, що теж був в У. Н. Союзі. Але сталося, а для нас наука, особливо для молодих хлопців і дівчат, що з життям не можна жартувати і не можна казати „я ще маю час“, коли їм дораджується вступити до Союзу. Ось той приклад, що його подаю, вказує, що таке розумовання нерозумне, бо ніхто не знає, ніколи, що його жде завтра.

Павло Ландяк.

ПРОТИ ЯПОНСЬКОЇ ЗАГРОЗИ. — Такі підземні ями копають на північно-західному узбережжі Злучених Держав для захорони перед японськими налетами. На світлі: вояк у боевому рові, викопаному зараз коло дому. Вояк має в руках набій для протигазної гармати. Вашингтон подає, що на західному узбережжі є тепер коло 600,000 вояків.

ГЛЕСТОНБЕРІ, КОНН.

Ми були і є добрими американськими громадянами.

Приклонники ріжних диктатур і вороги визволення поневоленого українського народу хотіли б у теперішній воєнній хвилині зашкодити американським українцям і їхнім організаціям, розпускаючи брехні про невольність нашого народу. Є навіть такі, що називають нас „нацистами“ чи там „гітлерівцями“. Треба вірити, що американських нарід скоро визнається на тих, що то поширюють свідомо таку брехню. Та нам самим треба виявити всюди ділами, як ми розуміємо теперішню боротьбу і нашого президента Рузвельта та наш уряд. Кожний мусить бачити, що ми добрі й свідомі американці, що рівно стараються зробити все що можуть, щоб причинитись до якнайскорішої перемоги Америки над ворогами. Про ті справи згадувано на річних зборах Братства св. Івана Хрестителя, відділ 138 У. Н. Союзу. Зокрема обговорено справу закупна нашими членами Бондів Оборони і Щадничих Марок. Також обговорено справу допомоги Американському Червоному Хрестові. Саме Братство закупило Бонд Оборони на \$100, а \$25 призначило на А.Ч.Х. Крім цього зложили старі й молоді жертви на А.Ч.Х. а многи закупили бонди. Для ведення допомоги державі й А.Ч.Х. зложився окремий комітет. Комітет цей спіше всіх українців, що живуть в околиці, а заразом і хто і на яку суму закупив Бондів Оборони і Щадничих Стенпсів. Таким чином зберемо правдиві дані щодо

цього, якими ми є громадянами Америки та як дбаємо про її оборону. Тепер усім нам треба твердо стояти при своїм провіді, підпирати з усієї сили все те, що виходить від нашого уряду в Вашингтоні, як він виграє війну, то тоді й упійнемося за долю наших братів в Україні, щоб і там настала воля і демократична влада.

Семен Кушківич.

ДЕЩО ПРО ІМЕНА КИТАЙЦІВ

При кожному імені й назвищі в Китаю першенство має родові ім'я. І так бачимо, що деякі назвища починаються на Чан (наприклад, Чан Кай Шек). Це значить, що їх рід зветься Чан, а на основі старої традиції, яка є так само стара, як китайські закони, мусить від імені дитини зачинатись від імені племені чи накроду. Це не значить ще, що люди з таким назвищем є кровно споріднені.

У Китаю перший склад хоча б і якого довгого імені та назвища означає свого роду назвище. Це тому, бо кожна назва роду, родини має лише один склад, рідко два. Найбільше відомі є родові назви: Чан, Вань, Лі Сун, І, Мі, Тунь, Сунь і т. д.

Коли дитина народилася, батько надає їй ім'я. В нас та кож бувають такі випадки. А саме коли є небезпека, що дитина може вмерти після народження, тоді батько або хтось із родини „хрестить“ дитину, скроплюючи її по голові та надаючи їй при тому ім'я, як і всякій іншій дитині при хрестинах. Одне з китайців таке ім'я, надане дитині й бать-

ком, остається їй вже на все, а саме, коли китайець чи китайка представляється старшим або своїм наставникам. Тим способом хоче виявити скромність і услужність.

Коли дитина піде до школи, тоді знову дістає друге ім'я. Кожна скінчить науку знову дістає окреме ім'я, так зване ім'я відповідно до ранги та служби. Так буває, що що яких кілька літ ім'я змінюється. В день повнолітності у хлопців і в день заручин у дівчат надають імена в значинні титулів. Тепер це ім'я остає до 50-го року життя. Тоді знову ім'я продовжується дочесними назвами. По смерті все ще є можливість поширити ім'я ріжними почесними назвами, які виписують на нагробнику, а буває і таке, що й десять літ по смерті надають нові почесні назвища. Коли це особа, що відгравала важну роль в прилюдному житті, тоді ім'я дуже довге, одначе початок імені всетаки є назвою роду, а якого дана особа походить.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ

ПОШУКУЄТЬСЯ СЕРЕДЬНОГО ВІКУ самітної мети **УКРАЇНКИ** з знаннями англійської мови на спільничку до бізнесу. По даній інформації, прошу писати на адресу: 18-23

D. c/o. SVOBODA, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОШУКУЄТЬСЯ СПІЛЬНИКА до купна фарми, середнього віку, жонатого, чесного і згідного. Добра нагода для безробітного. Згодження ціл: 20-1

"SPILNYK", c/o. SVOBODA, 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. ● Аналіз крові для повного здоров'я. ● Геморойд й жовтіки лікується без операції. 223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. Gramercy 7-7897. Офісні години: 10-8; неділя 11-2. Жінки-доктор до обслуги. X & флюороскоп — Екзамінація \$2.00.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel: GRAMERCY 8-2410. Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділю, рано від 10 до 12.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Каліфорнії, Па., помер дня 12. січня 1942. року латвійської операції, проживши 61. років, довголітній член від. 338. У. Н. Союзу. **ПОСНІ Т**